

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 278/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátkou JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., Mariánske námestie 31, Žilina, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 39/2022 z 30. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 17. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov, v prítomnosti a vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa „čl. 48 ods. 1 ústavy“ (správne má byť podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pozn.) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 eur a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 21 C 357/2015 sa sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu domáhal proti svojmu zamestnávateľovi – obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalovaná“), zaplatať sumu 7 500 eur s príslušenstvom z titulu doplatenia rozdielu v mzde za obdobie 25 mesiacov. Svoj nárok odôvodnil diskrimináciou jeho mzdového ohodnotenia v porovnaní s iným zamestnancom [REDACTED] vykonávajúcim u žalovanej identickú prácu – stavebný dozor. Tvrdil, že jeho

dohodnutá mesačná mzda predstavovala sumu 1 000 eur, pričom označený zamestnanec s rovnakou pracovnou náplňou dostával mzdu v sume 1 300 eur mesačne.

3. Rozsudkom č. k. 21 C 357/2015-156 z 18. septembra 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okresný súd žalobu sťažovateľa zamietol v celom rozsahu a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3.1. Vec právne posúdil podľa § 119a ods. 1 až 4 Zákonníka práce, § 2 ods. 1, § 8 ods. 1, § 9 ods. 1 až 4 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“), pričom konštatoval, že u žalovanej nezistil diskriminačné konanie, resp. znevýhodňovanie jedného zamestnanca v porovnaní s iným. Vykonané dokazovanie preukázalo, že sťažovateľ a [REDAKOVANÉ] nevykonávali z hľadiska kvality a kvantity rovnakú prácu. Dôvody ich rozdielneho odmeňovania spočívali okrem iného aj v rozdielnej náročnosti vykonávaného stavebného dozoru. Sťažovateľ tak nepreukázal rozdiel v zaobchádzaní s inou porovnateľnou osobou, ktorá je alebo by mohla byť na rovnakej pozícii.

4. O odvolaní sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 16 Co 22/2020 z 25. mája 2021 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4.1. V celom rozsahu sa stotožnil so záverom okresného súdu, že v prípade sťažovateľa a zamestnanca žalovanej [REDAKOVANÉ] nešlo o vykonávanie rovnakej práce či práce rovnakej hodnoty, pretože z výsledkov vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že obaja zamestnanci síce vykonávali stavebný dozor, avšak na technologicky rozdielnych stavbách vyžadujúcich si rozdielny prístup, znalosti a zručnosti. Krajský súd súčasne prisvedčil aj názoru okresného súdu, že ak žalovaná po uplynutí približne štyroch mesiacov zvýšila [REDAKOVANÉ] mzdu s ohľadom na preukázané schopnosti a rozdielnosť odbornej praxe, ktorá bola výrazne dlhšia ako u sťažovateľa, nemožno takéto konanie považovať za diskriminačné. Len samotné uplatnenie kritéria počtu odpracovaných rokov je totiž vo všeobecnosti spôsobilé dosiahnuť legitímny cieľ odmenenia získanej skúsenosti, na základe ktorej je zamestnanec schopný lepšie zvládnuť svoje úlohy a zamestnávateľ ho nemusí osobitne preukazovať. V konaní bolo tiež nesporne preukázané, že sťažovateľ vykonával práce v kvantitatívne menšom rozsahu ako [REDAKOVANÉ].

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pričom právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, naformuloval takto: „či súd pri aplikácii § 119a ods. 2 a 4 Zákonníka práce pri hodnotení otázky, či v konkrétnom prípade ide o rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty u toho istého zamestnávateľa môže opomenúť, či ako nepodstatnú vyhodnotiť skutočnosť, že zamestnávateľ ako zhotoviteľ diela za prácu dvoch svojich zamestnancov, ktorých odmeňuje rôzne, účtuje svojmu klientovi ako objednávateľovi diela rovnakú odmenu. Súvisiacou právnou otázkou je, či v prípade totožnosti požiadaviek pre prijatie do zamestnania a súčasného splnenia týchto kritérií, možno rozdiel v mzde odôvodňovať tým, že jeden zo zamestnancov je odborne spôsobilejší, kvalifikovanejší a s dlhšou pracovnou praxou?“

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP.

6.1. Najvyšší súd skonštatoval neopodstatnenosť sťažovateľom vymedzenej právnej otázky, keďže rozhodnutia konajúcich súdov nižšej inštancie boli založené na viacerých právnych záveroch, ktoré ich viedli k zamietnutiu žaloby sťažovateľa. Žaloba totiž bola zamietnutá z dôvodu, že sťažovateľ a porovnávaný zamestnanec ██████ vykonávali kvalitatívne rozdielnu prácu, ako aj z dôvodu, že ██████ prevzal časť práce vykonávanej pôvodne sťažovateľom, teda obaja zamestnanci vykonávali prácu odlišnú aj z kvantitatívneho hľadiska, čo už samo osebe postačovalo na rozhodnutie o zamietnutí žaloby. Sťažovateľ však svoju dovolaciu otázku formuloval len vo vzťahu k porovnaniu kvalitatívneho rozdielu práce vykonávanej ním a ██████, no žiadnym spôsobom nerozporoval súdmi konštatovaný kvantitatívny rozdiel vykonávanej práce. Dovolací súd preto uzavrel, že zodpovedanie dovolacej otázky sťažovateľa by malo len akademický charakter. Dodal, že prijatý záver odvolacieho súdu (a okresného súdu) o kvalitatívnom rozdielne vykonávanej práce vychádzal zo skutkových zistení, porovnávajúc náročnosť práce stavebného dozoru, teda jeho rozhodnutie nezáviselo od vyriešenia otázky nastolenej sťažovateľom, ktorá sa týkala účtovania odmeny tretej osobe zamestnávateľom za prácu vykonanú jeho zamestnancami a táto bola v danom prípade nepodstatná.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnuté uznesenie namieta, že najvyšší súd odmietol jeho dovolanie z „*neexistujúcich dôvodov*“. Nesúhlasí s tvrdením dovolacieho súdu, že dovolací dôvod nevymedzil v súlade s § 431 až § 435 CSP, a preto zastáva názor, že v danom prípade neboli splnené podmienky na odmietnutie dovolania pre jeho neprípustnosť. Najvyššiemu súdu vytýka všeobecný záver, že jeho dovolanie nebolo vymedzené spôsobom podľa § 431 až § 435 CSP. Najvyšší súd totiž nešpecifikoval, ktoré z predmetných ustanovení Civilného sporového poriadku sťažovateľ nerešpektoval. Riadne vymedzenie dovolacieho dôvodu pritom nepriamo potvrdil aj sám dovolací súd, keď skonštatoval, že vymedzená dovolacia otázka by mohla mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP za predpokladu, ak by výsledok jej riešenia predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý bolo ako vecne správne potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie. To však podľa sťažovateľa nepredstavuje dôvod na odmietnutie dovolania pre jeho neprípustnosť a najvyšší súd mal tak vykonať meritórny prieskum. Napadnutým uznesením tak najvyšší súd odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom, domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a porušil jeho právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy:

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa z dôvodu jeho neprípustnosti podľa § 447 písm. f) CSP.

9. V kontexte prezentovanej sťažnostnej argumentácie považuje ústavný súd v prvom rade za žiaduce zdôrazniť, že si plne uvedomuje úlohu najvyššieho súdu v civilnom procese, ktorý rozhoduje ako dovolací súd v už právoplatne skončenom spore. Rešpektuje aj jeho vlastnú diskreciu vo vzťahu k posudzovaniu prípustnosti a dôvodnosti dovolania, čo však nevyklučuje, aby ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti následne preskúmal, či právomoc najvyššieho súdu bola realizovaná ústavne konformným spôsobom. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom jeho kontroly iba vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

10. V súlade s uvedeným sa tak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zameril na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľa. Po náležitom preskúmaní napadnutého uznesenia pochybenie ústavnoprávnej intenzity v posudzovanom prípade nezistil.

11. Podstatným bol v danom prípade záver najvyššieho súdu, že od vyriešenia právnej otázky sformulovanej sťažovateľom nezáviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (naväzujúce na právne závery prvoinštančného súdu) a táto dovolacia otázka preto bola v posudzovanej veci irelevantná. Najvyšší súd konkrétne v tomto smere uviedol, že otázka účtovania odmeny zamestnávateľom tretej osobe za prácu vykonanú jeho zamestnancami je nepodstatná, ak z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že práca stavebného dozoru vykonávaná sťažovateľom a iným porovnávaným zamestnancom [REDAKOVANÉ] nie je z hľadiska jej náročnosti rovnakou prácou alebo prácou rovnakej hodnoty. K záveru najvyššieho súdu, že zodpovedanie sťažovateľom nastolenej dovolacej otázky by tak v danom prípade malo len akademický charakter, preto nemá ústavný súd žiadne výhrady. Konajúce všeobecné súdy na základe vykonaného dokazovania totiž jednoznačne ustálili, že práca stavebného dozoru vykonávaná sťažovateľom a iným zamestnancom žalovanej nebola z pohľadu kritéria kvantity ani kvality porovnateľnou prácou, preto ich rozdielne odmeňovanie nepredstavovalo diskriminačné konanie žalovanej a porušenie zásady rovnakého odmeňovania podľa § 119a Zákonníka práce.

12. Nemožno súhlasiť ani s námietkou sťažovateľa, že najvyšší súd procesne nesprávne odmietol jeho dovolanie, pričom mal pristúpiť k meritórnemu prieskumu. Ako už bolo zmienené, najvyšší súd dovolanie odmietol ako neprípustné z dôvodu, že od vyriešenia sťažovateľom vymedzenej dovolacej otázky nezáviselo rozhodnutie krajského súdu, pričom žiaden iný nedostatok formulácie otázky nebol zo strany najvyššieho súdu vytknutý. Bez toho, aby najvyšší súd posudzoval, či od vyriešenia konkrétnych dovolacích otázok závisí odvolacie rozhodnutie, by nemohol dospieť k rozhodnutiu o (ne)prípustnosti dovolania (obdobne III. ÚS 44/2023). K samotnej právnej otázke z hľadiska jej významu, teda či na nej spočívalo rozhodnutie veci, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd riadnym a ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil, prečo nebola kľúčovou a na jej vyriešení nestálo rozhodnutie vo veci.

13. Úvahy, ktoré viedli najvyšší súd v konečnom dôsledku k odmietnutiu dovolania pre jeho neprípustnosť, preto ústavný súd považuje za zrozumiteľné a náležité odôvodnené, majúce oporu

nielen v aplikovaných ustanoveniach Civilného sporového poriadku, ale i v judikatúre najvyššieho súdu, na ktorú v odôvodnení napadnutého uznesenia odkazuje. Uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení právnych predpisov považuje ústavný súd za ústavne konformný, nepopierajúci ich účel a význam, preto podľa názoru ústavného súdu nemohol neprípustným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

14. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy:

15. Napriek tomu, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti výslovne namieta aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v prítomnosti účastníka konania, na verejné prerokovanie svojej veci a vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy (ktoré navyše nesprávne označuje ako čl. 48 ods. 1 ústavy), vo vzťahu k predmetnému základnému právu nepredniesol žiadnu osobitnú, nieto ešte relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu.

16. Absencia kvalifikovaného odôvodnenia tak predstavuje nedostatok, ktorý bráni ústavnému súdu považovať ústavnú sťažnosť v tejto časti za dostatočne odôvodnenú.

17. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy ani výzva na odstránenie týchto nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na ich kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (m. m. I. ÚS 155/2019). Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že označené nedostatky zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na perfektnosť základných náležitostí návrhu slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

18. V tejto časti preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 18. mája 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu